

D E C I Z I E

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia, Tamara Chișca-Doneva,
Nicolae Clima, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către Bivol Mihail, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Mihail împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, șefului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Haruța Victor și inspectorului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Sîrghi Anatolie cu privire repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de către Bivol Mihail și admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 29 decembrie 2011, fiind emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 02 martie 2011 Bivol Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, șefului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Haruța Victor și inspectorului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Sîrghi Anatolie cu privire repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 11 noiembrie 2008 a avut loc accidentul rutier între automobilul de model „Toyota Leteace”, număr de înmatriculare CM AD 798, care îi aparține și automobilul de model „Wolksvaghen Pasat”, număr de înmatriculare GE AK 501, condus de Buzadji Ilie, care ieșind la depășirea unui automobil și nerespectînd distanța dintre automobile și regulile de manevrare, a tamponat automobilul reclamantului care cotise la stînga. La fața locului a ieșit colaboratorul poliției rutiere Sîrghi Anatolie, care a întocmit procesul verbal de constatare a contravenției administrative și schema accidentului rutier, pe care le-a semnat împreună cu martorii și persoana vinovată de producerea accidentului, fără a verifica corectitudinea acestora, fiind cu capul însîngerat și avînd încredere în colaboratorul poliției rutiere.

Susține că, a doua zi la 12 noiembrie 2008 s-a adresat șefului poliției rutiere Haruța Victor pentru eliberarea copiilor actelor referitor la accidentul rutier, fiindu-i eliberate după prezentarea bonului de plată în sumă de 140 lei.

De asemenea indică că, în aceeași zi, colaboratorul Sîrghi Anatolie a făcut un semn în schema accidentului, iar șeful poliției rutiere a făcut înscricții în rubrica 09 a copiei procesului-verbal, indicînd că conducătorul susnumit nu a respectat distanța între automobile, regulile de manevrare, depășire și ca urmare a tamponat un alt automobil, iar în rubrica 10 a indicat art.124 alin. (1) CCA.

Menționează că, în rezultatul accidentului rutier i-a fost cauzată pagubă materială în mărime de 50 843 lei, însă prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 27 octombrie 2010 a fost respinsă acțiunea lui înaintată împotriva CA „Moldcargo” și Buzadji Ilia privind încasarea prejudiciului material și moral.

Consideră că, din cauza îndeplinirii necorespunzătoare de către colaboratorii poliției rutiere a funcțiilor de răspundere i-a fost cauzat prejudiciu material în mărime de 50 843 lei, din care 33 050,07 lei paguba materială cauzată în urma accidentului rutier, 15 300 lei cheltuielile de judecată suportate pentru recuperarea pagubei de la CA „Moldcargo” și 2 493 lei cheltuielile pentru transport, fotocopii și perfectarea actelor.

Urmare a inacțiunilor colaboratorilor poliției rutiere i-a fost cauzat și prejudiciu moral.

Cere reclamantul, încasarea de la pîrîți în beneficiul lui prejudiciul material în mărime de 50 843 lei și prejudiciul moral în mărime de 30 000 lei.

Prin cererea de majorare a pretențiilor înaintată împotriva Ministerului Finanțelor al RM, Ministerului Afacerilor Interne al RM, șefului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Haruța Victor și inspectorului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Sîrghi Anatolie, reclamantul a solicitat încasarea de la Ministerul Finanțelor al RM și Ministerul Afacerilor Interne al RM a prejudiciul material în mărime de 50 843 lei și prejudiciul moral în mărime de 30 000 lei (f.d. 43-45).

Prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 29 decembrie 2011 acțiunea a fost admisă în parte. S-a încasat de la Ministerul Finanțelor al RM în beneficiul lui Bivol Mihail prejudiciul material în mărime de 33 050 lei și prejudiciul moral în mărime de 1 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012 a fost respins apelul declarat de Bivol Mihail și admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 29 decembrie 2011, fiind emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii.

La 11 aprilie 2013 Bivol Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărîri de admitere a pretențiilor integral.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că, prima instanță a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural. În acest sens susține că, prin probele anexate la materialele pricinii se confirmă cu certitudine faptul că colaboratorii poliției rutiere au întocmit procesul verbal cu încălcarea prevederilor art.242 CCA, fapt ce a servit drept temei pentru anularea deciziei de sancționare emisă în privința lui Buzadji Ilie prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 04 martie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 septembrie 2010, iar plata în mărime de 140 lei a fost percepută ilegal.

A mai indicat că, în temeiul art.1398 și 1422 din Codul civil și art.2 alin. (1) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 este în drept de a pretinde repararea pagubei materiale, cheltuielilor de judecată și prejudiciul moral cauzat pe parcursul a cinci ani.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată părților de către Curtea de Apel Chișinău la 25 ianuarie 2013 și a fost recepționată de către recurent la 12 februarie 2013 (f.d. 139, 140).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul se consideră depus în termen.

Examinînd argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Instanța de judecată a stabilit că în baza procesului-verbal de constatare a contravenției seria AD nr.0216542 din 11 noiembrie 2011 și deciziei șefului secției poliției rutiere a Comisariatului de poliție Comrat din 05 ianuarie 2009 Buzadji Ilie a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier cu implicarea a automobilul de model „Toyota Leteace”, număr de înmatriculare CM AD 798, condus de Bivol Mihail și automobilul de model „Wolksvaghen Pasat”, număr de înmatriculare GE AK 501, condus de Buzadji Ilie și sancționat cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de un an (f.d.10, 11).

Prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 04 martie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 septembrie 2010, a fost admisă plîngerea lui Buzadji Ilie și s-a anulat decizia șefului SPR al CPR Comrat din 05 ianuarie 2009 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Buzadji Ilie în baza art.124 alin. (1) CCA și încetată procedura contravențională (f.d. 14-16, 18-22).

Bivol Mihail s-a adresat cu acțiune împotriva Ministerului Finanțelor al RM, Ministerului Afacerilor Interne al RM, șefului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Haruța Victor și inspectorului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Sîrghi Anatolie, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 50 843 lei, din care 33 050,07 lei paguba materială cauzată în urma accidentului rutier, 15 300 lei cheltuielile de judecată suportate pentru recuperarea pagubei de la CA „Moldcargo” și 2 493 lei cheltuielile pentru transport, fotocopii și perfectarea actelor, și prejudiciul moral cauzat ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare de către colaboratorii poliției rutiere a funcțiilor de răspundere.

Prin ordonanța procurorului adjunct-interimat al Procuraturii raionului Cimișlia din 03 februarie 2011 a fost refuzată pornirea urmăririi penale față de colaboratorii poliției rutiere Haruța Victor și Sîrghi Anatolie pe motiv că acțiunile acestora nu conțin semnele calificative ale componenței de infracțiune prevăzute de art.329 Cod penal (f.d.5-7).

Prin ordonanța procurorului din 09 martie 2011 a fost respinsă plîngerea lui Bivol Mihail, iar prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Cimișlia din 16 mai

2011 a fost respinsă plîngerea lui Bivol Mihail împotriva ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 09 martie 2011 (f.d.51).

De asemenea, s-a stabilit că prin hotărîrea Judecătorei Cimișlia din 27 octombrie 2010 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Mihail împotriva CA „Moldcargo” și Buzadji Ilie privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul accidentului rutier.

Conform art. 1405 din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Conform art. 1422 Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în sensul prezentei legi, acțiuni ilicite se definesc acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infrațiuni); cazuri excepționale - cazuri cînd persoanei i-au fost încălcate grav și abuziv drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituție și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori cînd consecințele acțiunilor ilicite comise sînt extrem de grave sau chiar iremediabile.

Conform art. 3 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a

documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Din cele relatate, Colegiul reține că, instanța de apel, ținând cont de cumulul de probe prezentate în cadrul judecării cauzei, just a ajuns la concluzia că lipsesc în pricină condiții legale pentru răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și administrative de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, pretins de către recurentul Bivol Mihail.

Prin urmare, în circumstanțele relevate și conform normelor de drept material enunțate, se atestă corectitudinea concluziei instanței de apel cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Nu este întemeiat și se respinge argumentul recurentului referitor la faptul că întocmirea necorespunzător de către colaboratorii poliției rutiere a procesului verbal de constatare a contravenției administrative a servit drept temei pentru anularea deciziei de sancționare emisă în privința lui Buzadji Ilie, și respectiv motiv pentru respingerea acțiunii cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier înaintată către asiguratorul de răspundere civilă auto. Or, conform prevederilor art. 20 alin. (5) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul a rămas neidentificat se exercită față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, iar despăgubirea se achită în conformitate cu prevederile legii.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului cu referire la faptul că instanța de apel nu a dat apreciere tuturor probelor anexate la materialele pricinii, deoarece instanța de apel a apreciat toate probele administrate în cauză, a stabilit circumstanțele faptice ale raportului juridic litigios și a făcut concluzii juste în corespundere cu prevederile normelor de drept material.

În plus, raportînd la actele cauzei, motivele invocate în cererea de recurs și coraborînd temeiurile indicate cu prevederile art.432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele aduse în susținerea cererii de recurs nu își găsesc încadrare în prevederile legale.

Reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de instanța de apel, care a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Bivol Mihail și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Bivol Mihail.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Mihail împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, șefului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia Haruța

Victor și inspectorului secției Poliției Rutiere al Comisariatului de Poliție Cimișlia
Sîrghi Anatolie cu privire repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Clima

Valentina Clevadi